

Asia: VN/7982/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle korkovähennysrajoitusta koskevan sääntelyn muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Elinkeinoelämän valtuuskunta EVA kiittää mahdollisuudesta lausua esitysluonnoksesta, joka koskee huoltovarmuuden kannalta kriittisten infrastruktuurihankkeiden korkomenojen vähennyskelpoisuutta sääntelevän elinkeinotuloverolain 18 c §:n lisäämistä lakiin. On tärkeää, että pääministeri Petteri Orpon hallituksen pöytäkirjamerkinnän (3.9.2024) kirjaus korkovähennysoikeuden palauttamisesta huoltovarmuuskriittisille investoinneille toteutetaan pikaisesti ja täysimääräisesti veronkiertodirektiivin mahdollistamissa puitteissa.

Yksityisomistajille maksetut korot on sisällytettävä vapautuksen piiriin

Hallituksen kirjaus huoltovarmuuskriittisten investointien korkovähennysoikeuden palauttamisesta on toteutumassa vain osittain, sillä yksityisomistajille maksetut korot jäisivät hallituksen esitysluonnoksen mukaan edelleen vähennysrajoitusten piiriin (ehdotettu EVL 18 c §:n 7 momentti). Poikkeamista pöytäkirjamerkinnästä ei ole hallituksen esitysluonnoksessa perusteltu lainkaan. Yksityisomistajille maksettujen korkojen jättäminen vapautuksen ulkopuolelle vesittää esityksen tavoitetta poistaa korkovähennysrajoitusten aiheuttamaa ylimääräistä verorasitusta yhteiskunnallisesti tärkeiltä ja yleisen edun mukaisiksi katsottavilta infrahankkeilta. Lisäksi se monimutkaistaa korkovähennyssääntelyä entisestään ja lisää yritysten hallinnollista taakkaa.

Veronkiertodirektiivi ei edellytä EVL 18 c §:n 7:ssä ehdotetun yksityisomistajille maksettujen korkojen vähennyskelpoisuuden rajoittamista yleisen edun mukaisissa infrastruktuurihankkeissa. Direktiivin mukaan pitkäaikaisten yleisen edun mukaisten infrastruktuurihankkeiden rahoittamiseksi otetuista lainoista aiheutuvat vieraan pääoman menot voidaan jättää koron vähennysoikeutta rajoittavan säännön soveltamisalan ulkopuolelle, jos hankkeen toteuttaja, vieraan pääoman menot,

varat ja tulot ovat kaikki unionissa. Direktiivi ei aseta vapauttamiselle muita koron saajaan liittyviä ehtoja.

EVA huomauttaa, että pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmassa luvataan välttää kansallista lisäsääntelyä EU-lainsäädännön toimeenpanon yhteydessä. Lisäksi hallitus lupaa purkaa yritysten kilpailukykyä haittaavaa EU-sääntelyn päälle lisättyä kansallista sääntelytaakkaa. EVA katsoo, että nyt esitettyjen kansallisten lisäehtojen säätäminen direktiivin mukaiselle korkojen vähennysoikeudelle olisi näiden hallitusohjelmakirjausten vastaista.

Kansalliset lisäehdot on kopioitu pääministeri Sanna Marinin hallituskaudella säädetyistä lisäehdoista, joilla rajoitetaan yksityisomistajalle suoritettujen korkojen vähennyskelpoisuutta julkisyhteisön tilaamissa infrastruktuurihankkeissa (EVL 18 b §:n 7 momentti). Suomi-lisän välttämistä koskevan hallitusohjelmakirjauksen perusteella nämä lisäehdot tulisi kokonaisuudessaan poistaa laista sen sijaan, että niiden soveltamisalaa edelleen laajennettaisiin huoltovarmuuskriittisiin investointeihin. Jäljempänä esitetyt perustelut lisäsääntelyä vastaan soveltuvat yksityisomistajalle maksettavien korkojen vähennyskelpoisuuteen myös EVL 18 b §:n 7 momentin osalta.

Hallituksen esitysluonnoksessa ei ole edes väitetty, että infrainvestoinneissa yksityisomistajille maksettuihin korkoihin liittyisi kohonnut veron välttämisen riski. Direktiivissä nimenomaan todetaan, että kriittisiin infrastruktuurihankkeisiin liittyvät rahoitusjärjestelyt aiheuttavat vain vähän tai ei lainkaan veropohjan rapautumisen tai voitonsiirron riskiä. Tätä riskiä minimoivat entisestään globaalin 15 %:n minimiveron voimaantulo sekä Suomen yhteisöverokannan alentaminen 18 %:iin, jotka vähentävät kannusteita siirtää voittoja verotettaviksi Suomen ulkopuolelle. Ehdotusta yksityisomistajalle maksettujen korkojen jättämisestä vapautuksen ulkopuolelle ei siten voida perustella veron välttämisen ehkäisemisellä. Mahdolliseen veronkiertoon tai ei-markkinaehtoihin järjestelyihin voitaisiin lisäksi joka tapauksessa puuttua verotusmenettelylain siirtohinnoittelusäännöksillä ja yleisellä veronkiertosäännöksellä, joten yksityisomistajille maksettujen korkojen jättäminen vapautuksen ulkopuolelle olisi täysin suhteeton toimenpide.

Toisin kuin hallituksen esitysluonnoksen tavoitteissa s. 10 ristiriitaisesti väitetään, korkovähennysrajoitusten piiriin ei jätettäisi vain etuyhteisyriyksille suoritettuja korkoja, vaan omistusosuudesta riippumatta kaikille yksityisomistajille ja niiden etuyhteisyriyksille suoritettut korot. Esimerkiksi jos finanssikonsernin hallinnoima rahasto omistaisi pienenkin osuuden yrityksen pääomasta, voisivat samaan konserniin kuuluvalla finanssilaitokselle maksetut korot jäädä vapautuksen ulkopuolelle. Yrityksen osakeomistus ei ole yrityksen omassa kontrollissa, ja mitättömienkin omistusosuuksien valvominen ja mahdolliset vaikutukset investoinnin verorasitukseen aiheuttavat turhaa hallinnollista taakkaa ja veroriskejä.

Konserni saattaa saada keskitetystä konsernirahoituksesta taloudellista etua alemman maksukyvyttömyysriskin myötä. Siten keskitetty konsernirahoitus voi olla myös huoltovarmuuskriittisten investointien rahoituksessa yksittäisen konserniyhtiön ottamaa lainaa

edullisempaa. Jättämällä konserninsisäisen rahoituksen korkovähennysrajoitusten piiriin hallitus ohjaisi infrainvestointeja mahdollisesti kalliimman rahoituksen piiriin, ja siten romuttaisi omia pyrkimyksiään parantaa Suomen kilpailukykyä investointikohteena.

Ehdotettu kansallinen lisärajoitus on myös valtiontukisäännösten kannalta ongelmallinen, se koskee vain yksityisomistajien omistamia yrityksiä. Sen sijaan julkisomisteiset yritykset saisivat jatkossa vähentää huoltovarmuuskriittisten infrastruktuurihankkeittensa korot lisärajoituksista.

Säännöksen soveltamisalaa ja -aikaa on täsmennettävä

Ehdotetun EVL 18 c §:n 2 momentin mukaan huoltovarmuuskriittisenä pitkän aikavälin infrastruktuurihankkeena pidetään hanketta, jolla tuotetaan, kehitetään, käytetään tai ylläpidetään laajamittaista kriittistä infrastruktuuria, joka on välttämätön keskeisen palvelun tarjoamiseksi. Kriittinen infrastruktuuri ja keskeinen palvelu on määritelty kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskevassa niin sanotussa CER-direktiivissä, ja laajamittaisuus on mainittu veron kiertämisen estämistä koskevassa direktiivissä. Koska välttämättömyys ja laajamittaisuus ovat tulkinnanvaraisia käsitteitä, joita ei ole direktiiveissä tarkemmin avattu, sääntelyn tarkkarajaisuuden varmistamiseksi soveltamisalaa tulisi selventää. Hallituksen esityksessä tulisi todeta, että säännöstä on tarkoitus soveltaa veron kiertämisen estämistä koskevan direktiivin puitteissa mahdollisimman laajasti. CER-direktiivin mukaisten määritelmien tarkoituksena on todentaa, että kysymys on yleisen edun mukaisesta investoinnista. Kuitenkin kysymys siitä, kuuluuko yksittäinen hanke EVL 18 c §:n 2 momentin verosääntelyn piiriin, ratkaistaan ensisijaisesti veron kiertämisen estämistä koskevan direktiivin tulkinnan perusteella. Soveltamisalan selvennys on tärkeää siksin, että Suomen CER-lakiin on tehty kansallinen laajennus sosiaalihuollon osalta, joten CER-lain soveltamisala on joka tapauksessa CER-direktiivin soveltamisalaa laajempi.

Ehdotettua EVL 18 c §:ää sovellettaisiin CER-direktiivissä tai sen kansallisessa implementoinnissa tarkoitettuihin kriittisiin toimijoihin. Toukokuussa 2025 hyväksyttyä CER-lakia koskevan mietinnön HaVM 11/2025 vp mukaan ministeriöt vastaavat kriittisen toimijan määrittämisestä toimialallaan, ja ministeriön päätös kriittisen toimijan määrittämisestä tulee tehdä ensimmäisen kerran viimeistään 17.7.2026. Kriittisen toimijan määrittämisestä koskevan asian ratkaisee se ministeriö, jonka toimialaan käsiteltävä toimija kuuluu. Hallituksen esityksessä tulisi täsmentää, että voimaantulovuonna oikeus korkojen vähentämiseen koskee kriittisen toimijan maksamia korkoja myös ministeriön yritykselle antamaa päätöstä edeltävältä ajalta. Tämä on tärkeää yritysten yhdenvertaisen kohtelun kannalta, sillä korkojen vähennysoikeus verotuksessa ei voi riippua siitä, milloin ministeriö päätöksensä tekee.

Kujanpää Emmiliina
Elinkeinoelämän valtuuskunta